

Keek op de maand: Water en landbouw | april 2021

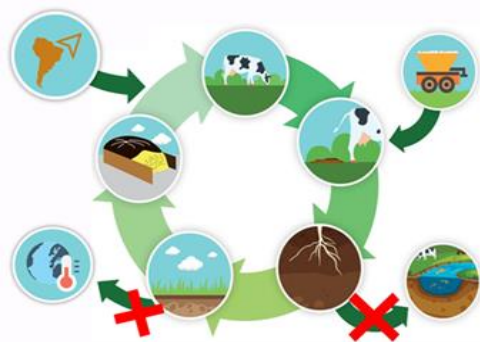
Kringlopen samen sluitend maken

Mooi streven, een circulaire landbouw. Maar eenvoudig is het niet. Want om welke kringlopen gaat het? Op welk niveau wil je ze sluiten: individueel bedrijfsniveau, regionaal of zelfs landelijk? Met wie kunnen boeren dat samen doen? En stimuleert circulaire handelen het verdienvermogen van boeren? Deze keer twee inspirerende voorbeelden met kringloopthema's: nutriënten, bodem en biodiversiteit.

Ik sta open voor jullie vragen en suggesties. Caroline van de Veerdonk, kwartiermaker/trekker van het thema duurzame landbouw Rijn-West, veerdonk@org-id.org | 06-53410156.

Proefpolder Kringlooplandbouw

In de Proefpolder Kringlooplandbouw werkten waterbeheerders en melkveehouders vier jaar (2017 – 2020) samen met onderzoekers en adviseurs aan een schoner watersysteem. Het doel? Minder emissies van nutriënten naar het oppervlaktewater en beter sluitende N- en P-kringlopen op de melkveebedrijven. Een stevige ambitie, want het veenweidegebied in West-Nederland kampt met grote opgaven.

Kringlopen stikstof en fosfor op melkveebedrijf

De Proefpolder Kringlooplandbouw richt zich op activiteiten en maatregelen die emissies van nutriënten naar m.n. oppervlaktewater verminderen, mede door lagere N- en P-bodemoverschotten op bedrijfsniveau. En wil oplossingen leveren die ook op effectiviteit zijn beoordeeld in de proefperiode. Want uiteindelijk draait het om de ontwikkeling van

het 'nieuwe' duurzame melkveebedrijf, met economisch toekomstperspectief binnen de opgaven die er liggen, en een betere waterkwaliteit. Daarvoor zijn beter sluitende nutriëntenkringlopen en minder emissies naar het water een belangrijke voorwaarde (zie figuur hiernaast). Geïnteresseerd in onze bevindingen? Kijk voor de rapportages op [Proefpolder Kringlooplandbouw](#).

Meer info: Gé van den Eertwegh, projectleider namens Veenweide Innovatie Centrum (VIC)

3 juni: RW workshop duurzame landbouw

Doe jij ook mee: noteer 3 juni 10 tot 12 uur! Rijn-West organiseert dan een workshop over supernieuwe ontwikkelingen in duurzame landbouw. Omwenteling voor de landbouw (Brede coalitie). De gebiedsgerichte aanpak. En de eco-regelingen in het nieuwe GLB. Bekende sprekers discussiëren met jou over het samen vormgeven van noodzakelijke veranderingen in landbouw en water. De Rijn-West werkgroep duurzame landbouw wil graag de transitie naar duurzame landbouw versterken. En het netwerk van landbouwmensen in Rijn-West verbreden. Dat partijen elkaar weten te vinden en het werk van de werkgroep kennen vinden we belangrijk. **Meld je nu aan** via veerdonk@org-id.org.

Vruchtbare Kringloop in Zuid-Holland

In diverse regio's in Nederland werkt de agrarische sector binnen het project Vruchtbare Kringloop aan een efficiënte en (economisch) slimme bedrijfsvoering (zie kaartje). Met het project Proeftuin Vruchtbare Kringlopen stimuleert de provincie Zuid-Holland LTO Noord om samen met de agrariërs vanuit verschillende sectoren (akkerbouw, veehouderij) nieuwe samenwerkingsverbanden op te zetten om kringlopen te sluiten.

Initiatieven Vruchtbare Kringloop per regio

De experimenteertuin van Vruchtbare Kringloop Zuid-Holland biedt agrariërs de kans om samen te onderzoeken en ervaren hoe kringlooplandbouw kan bijdragen aan een (economisch) toekomstbestendige bedrijfsvoering. Er is ruimte voor nieuwe initiatieven en nieuwe technieken worden ingezet. Drie kringloophema's staan centraal: nutriënten, bodem en biodiversiteit. Zo werken boeren aan het sluiten van kringlopen en dragen zij positief bij aan klimaat, bodem en water, en kwaliteit van de leefomgeving. Meer informatie over kringlopen sluiten in Zuid-Holland vindt u [hier](#).

Polderkennis op peil

De afgelopen drie jaar hebben circa 100 veehouders in West-Utrecht in tien studiegroepen gewerkt aan water-gerelateerde onderwerpen in hun eigen polder. Het is een initiatief van twee agrarische collectieven, twee waterschappen, LTO Noord en een agrarisch adviesbureau.

Nieuw is dat de studiegroepen bestaan uit boeren die in dezelfde polder wonen, én dat waterschappen deel nemen aan de studiegroepen.

Deze aanpak heeft ertoe geleid dat:

- deelnemers hun bedrijfsvoering hebben aangepast voor bijvoorbeeld beweiden, voerstrategie en inkuielen;
  - de samenwerking en het begrip tussen waterschap en boeren, en tussen boeren onderling is verbeterd. Voorbeeld: weiden is meer dan de staldeuren openzetten;
  - er rond specifieke polderproblemen nieuwe processen zijn opgestart door boeren en een waterschap om te onderzoeken hoe deze opgelost kunnen worden. Voorbeeld: een nieuwe manier van "ecologisch slootschonen".
- De poldergerichte opzet blijkt zo succesvol, dat ook andere regio's inmiddels met deze aanpak aan de slag gaan. HDSR en AGV willen deze aanpak ook in andere delen van hun werkgebied gaan toepassen.

Meer informatie is te vinden op de DAW-website: [Polderkennis op Peil](#).

Meer info: Niels Lenting, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (niels.lenting@hdsr.nl)

Meerwaarde van deze poldergerichte aanpak